

Wateronderzoek en advies

Postbus 328
4000 AH Tiel

T 06-50732176
E secretariaat@aquon.nl
I www.aquon.nl

Het betreffende waterschap of hoogheemraadschap
T.a.v. College van Dijkgraaf en Hoogheemraden

IBAN NL84 NWAB0 636751902
BTW NL823338848B01
KvK 52811751

Datum : 11 december 2023
Betreft : Kaderbrief 2025
Ons kenmerk : U23.187
Behandeld door : C. van Heuven, J. Bouma

Geacht college c.q. Dagelijks/Algemeen Bestuur,

In deze kaderbrief 2025 worden op basis van de huidige inzichten de beleidsmatige- en financiële uitgangspunten weergegeven voor de Programmabegroting 2025 van AQUON.

Op deze manier wordt tijdig voldaan aan de behoefte van de waterschappen om de financiële en beleidsmatige kaders op hoofdlijnen met het bestuur te delen en vast te stellen. Op dit moment loopt het proces voor het uitvragen van de meetvraag Programmabegroting 2025 bij de deelnemers. Deze meetvraag vormt het uitgangspunt voor het plannen van het activiteiten- en investeringsniveau in de begroting en wordt opgenomen in de programmabegroting 2025.

2025 is een belangrijk jaar voor AQUON. Naar verwachting verhuist AQUON in het laatste kwartaal van 2024 naar het nieuwe laboratorium in Houten en is 2025 het eerste volledige jaar dat de laboratoriumwerkzaamheden op één locatie zijn gecentraliseerd. Dit betekent onder andere dat er gewerkt zal worden aan het verder optimaliseren van de organisatiestructuur en -cultuur.

AQUON draagt zorg voor de veld-, analyse- en adviesdiensten als schakel in de keten van met name waterschapactiviteiten en de borging van de kwaliteit van deze activiteiten. Hierbij zorgt AQUON voor een zo doelmatig mogelijke levering van de informatie uit laboratoriumactiviteiten.

Programma's

AQUON kent ook in het jaar 2025 twee programma's, te weten het programma Laboratorium AQUON, waarin de reguliere laboratoriumactiviteiten opgenomen zijn, en het programma Eigenaren AQUON, waarin de niet reguliere kosten zoals de centralisatie zijn uitwerking vindt. AQUON heeft in het programma Eigenaren de begrote eenmalige projectkosten geëgaliseerd over de jaren 2021-2025, omdat de rechten & plichten van, alsmede de compensaties voor het personeel meerdere jaren zullen beslaan.

Programma Laboratorium

Ontwikkeling dienstverlening

AQUON streeft ernaar toegevoegde waarde voor de waterschappen te leveren en is een partner die inzicht in de waterkwaliteit levert. Om dat op een optimale manier als ketenpartner voor de waterschappen te kunnen doen, ontwikkelt AQUON zich tot een netwerkorganisatie ten behoeve van de waterschappen en van een dataleverancier naar een informatiepartner.

Wateronderzoek en advies

Voor het op geaccrediteerde wijze bepalen van de waterkwaliteit combineert AQUON de huidige methoden en technieken met de inzet van innovatieve onderzoekstechnieken en het gebruik van moderne informatietechnologie. Deze ontwikkeling draagt met zich mee dat digitale veiligheid nog belangrijker wordt.

Ontwikkelingen in dienstverlening en primaire processen

Sinds een aantal jaar wordt ingezet op nieuwe data-inwinningstechnieken voor het verkrijgen van waterkwaliteitsgegevens waarmee het inzicht in waterkwaliteit kan worden gegeven en vergroot. Op vele terreinen vinden ontwikkelingen plaats. Zo is sensormonitoring al onderdeel van onze standaard dienstverlening, waar inmiddels al heel veel gebruik van wordt gemaakt door nagenoeg alle waterschappen. Ontwikkelingen op het gebied van nitraat en ammonium vinden nog steeds plaats. Ook DNA-technieken maken inmiddels deel uit van onze standaard dienstverlening. Vele organismen kunnen inmiddels met deze techniek worden geanalyseerd. Uitbreiding van de te analyseren organismen gaat gestaag door. Als nieuwe hoofdlijn in het innovatieprogramma is inmiddels bijzondere monitoring opgenomen. Aanleiding hiervoor zijn onderzoeken naar microverontreinigingen, het inzetten op onderzoekanalyses met lagere detectiegrenzen, de flinke toename die op termijn verwacht wordt van target en non-target onderzoeken (meten van hoeveelheid van bekende stoffen en aanwezigheid van onbekende stoffen) en de behoefte aan (nog bredere) expertise op het gebied van specialistische onderzoekstechnieken, waaronder passive sampling (dit is een techniek van passief bemonsteren om voor een bepaalde periode chemisch verontreinigde stoffen te verzamelen).

Naast de ontwikkeling van monitoringstechnieken wordt verder geïnvesteerd in zowel capaciteit als het kennisniveau van (nieuwe) medewerkers. Bij team Monsternamen & Logistiek is de expertise van sensormonitoring uitgebreid naar lachgas monitoring en worden visliften voorzien van AQUON sensoren. Bij Hydrobiologie wordt ingezet op het door ontwikkelen van de quick scan methode, diagnostische en effect monitoring. In het chemische laboratoriumonderzoek vinden ontwikkelingen plaats die verdere investeringen in kennis en kwaliteit van medewerkers en in de aanschaf van (specialistische) apparatuur noodzakelijk maken. De keuzes welke onderdelen daarvan ook daadwerkelijk in eigen huis uitgevoerd gaan worden zullen bepalend zijn voor de benodigde investeringen in over het algemeen dure specialistische apparatuur. Deze investeringen maken onderdeel uit van de make, buy or ally overwegingen.

Digitale transformatie

AQUON maakt stappen in de ontwikkeling tot een data gedreven organisatie en informatiepartner voor de waterschappen. De digitale transformatie zal daarbij meer data en diepgaandere analyses en adviezen gaan opleveren. Door de enorme toename van de hoeveelheid data en het gebruik daarvan wordt het noodzakelijk om samen met de waterschappen door te blijven ontwikkelen. De ontwikkeling heeft onder andere betrekking op het gebied van digitale veiligheid en betrouwbaarheid, het optimaliseren en het automatiseren van de processen en het leveren van aanvullend inzicht in de waterkwaliteit. Hierdoor is het noodzakelijk om te blijven investeren in de kennis en kwaliteit van (nieuwe) medewerkers.

Omgevingsanalyse (financiële risico's)

Bij het opstellen van deze kaderbrief zijn de geopolitieke ontwikkelingen voor de komende tijd onzeker. De oorlog in Oekraïne is nog in volle gang. Grondstoffen worden schaarser en daarmee duurder.

Wateronderzoek en advies

In 2025 houdt AQUON mede als gevolg van deze ontwikkelingen onder andere rekening met:

- Hoge prijzen voor elektriciteit*
- Onzekerheid in prijzen van materialen en diensten
- Blijvende spanning op de arbeidsmarkt die mogelijk van invloed is op de werving van medewerkers en het (on)gewenste vertrek van medewerkers.
- Stijging van lonen als gevolg van blijvend hoge inflatie.

* Voor de levering van elektriciteit in Houten zal AQUON in 2024 een aanbesteding doorlopen. De investeringen in de nieuwbouw zijn gericht op duurzaamheid. Echter, voor het laboratoriumgedeelte zal AQUON niet energie neutraal kunnen realiseren in verband met het industriële karakter van de laboratoriumactiviteiten en zal AQUON rekening moeten houden met de inkoop van energie. De verwachting is wel dat het energieverbruik fors minder zal zijn dan het verbruik van Tiel en Leiden nu samen.

Op basis van de Macro Economische Verkenningen van het Centraal Planbureau is de verwachte prijsindex voor 2024 3,6 procent. Voor 2025 wordt deze geraamd op 2,4 procent. Deze percentages zullen voor de programmabegroting worden gehanteerd.

Personeelskosten

Als basis voor de personeelslasten dienen de geactualiseerde personeelsbegroting begin 2024 van AQUON en de benodigde flexibele inzet van arbeidskrachten. Deze getallen vormen de basis voor de programmabegroting, waarop de hieronder genoemde percentages, indexaties en cao-verhogingen worden toegepast.

Het uitgangspunt voor de arbeidsvoorwaarden van het personeel is de cao Werken voor Waterschappen 2023. In dit jaar heeft er een loonstijging van circa 8 procent plaatsgevonden. In de Macro Economische Verkenningen van het CPB wordt voor de loonvoet sector overheid 2024 een stijging in de CAO rond de 6,7 procent verwacht en voor 2025 wordt een verhoging van 4,7 procent verwacht. Voor de individuele periodieken wordt een gemiddelde stijging van 1,5 procent als basis genomen.

De gesprekken ten aanzien van de cao-onderhandelingen 2024 worden op korte termijn opgestart. AQUON zal deze nauwgezet volgen en in haar programmabegroting de meest actuele inschatting van de verwachte salarisstijging meenemen.

Momenteel worden de functiebeschrijvingen binnen AQUON geactualiseerd en getoetst aan het functiehuis Water. De impact van deze nieuwe weging zal begin 2024 in detail inzichtelijk zijn en zal verwerkt worden in de programmabegroting 2025. De totale financiële impact zal gering zijn.

Het ligt in de lijn der verwachtingen dat ook de kilometervergoeding en de thuiswerkvergoeding onderdeel zullen worden van de cao-onderhandelingen, en zullen worden aangepast naar de nieuwe fiscale normen.

Per 1 juli 2023 is het nieuwe pensioenstelsel van kracht geworden. Het is op dit moment nog onduidelijk wat dit betekent voor de pensioenpremies in 2025 en verder. Door de oplopende rente is de dekkingsgraad van de pensioenfondsen gestegen waardoor mogelijk de premies in 2025 niet hoeven te stijgen.

Wateronderzoek en advies

Uitbestedingen analyses

Bij de bepaling van de benodigde middelen voor het uitbesteden van analyses is de omvang van de meetvraag voor 2025 van belang. Voor de begroting 2025 zal deze post worden geraamd op basis van de verwachte meetvraag en de prijzen van Europese aanbesteding in 2023 met ingangsdatum 1 januari 2024 met een looptijd van 3 jaren.

Investerings

AQUON voorziet een toename in de (niet gebouw-gebonden) investeringen vanaf 2025. Deze toename is tweeledig. Ten eerste volgen de technologische ontwikkelingen elkaar snel op waardoor op steeds lagere meetgrenzen gemeten kan worden. Dit heeft als gevolg dat technisch geavanceerde aankopen worden gedaan om aan deze grenzen te kunnen voldoen. De doorontwikkeling van ICT betreft de verdere ontwikkeling van de systemen van AQUON ten behoeve van de door groei tot de informatiepartner van de waterschappen vergt investeringen in het Laboratorium Informatie Systeem, ordermanagementsysteem en het opzetten en door ontwikkelen van een dataplatform. Op de tweede plaats zijn de afgelopen jaren de investeringen in vernieuwing en vervanging van apparatuur achtergebleven in verband met de centralisatie en de langlopende aanbestedingstrajecten bij investeringen. In de jaren 2020 tot en met 2022 is als gevolg hiervan een onderuitputting van ruim 2,3 miljoen euro van de totale beschikbare investeringsruimte ontstaan.

Om te kunnen blijven voldoen aan de vraag naar hoogwaardige analyses van de waterschappen zijn vanaf 2025 derhalve structureel middelen nodig van gemiddeld circa 2,5 miljoen euro per jaar voor (vervangings)investeringen van apparatuur (bv. discreet-analysers, microscopen, chromatografen) en 1,2 miljoen euro voor sensing inclusief ICT-ondersteuning. Voor investeringen in doorontwikkeling ICT zal jaarlijks gemiddeld 1 miljoen euro benodigd zijn. AQUON financiert haar investeringen zelf. De kosten van de afschrijvingen zullen in de exploitatie van het laboratoriumprogramma verantwoord worden.

Onderstaande tabel toont een indicatie van het benodigde investeringsbedragen vanaf 2025. Deze investeringen zullen in de periode 2025 tot en met 2027 gerealiseerd gaan worden:

Investerings Laboratorium	
Doorontwikkeling ICT	3.000.000 euro per drie jaar
(Vervangings-)investeringen apparatuur	7.500.000 euro per drie jaar
Sensing inclusief ICT-ondersteuning	3.600.000 euro per drie jaar

Programma eigenaren

Voor de nieuwbouw houden wij het geplande kosten- en investeringsniveau aan zoals opgenomen in het realisatiekrediet voor de centralisatie, gebaseerd op een reguliere meerjaren meetvraag van 17,2 miljoen verkooppunten. Ten tijde van het opstellen van deze kaderbrief is de nieuwbouw in Houten in volle gang. De oplevering wordt in het derde kwartaal van 2024 verwacht. Daarnaast lopen gesprekken met de bonden over de rechten en plichten van medewerkers in samenhang met de geplande verhuizing naar Houten. De hiermee samenhangende (eenmalige) kosten zullen naar verwachting in het programma van eigenaren meerdere jaren beslaan.

Wateronderzoek en advies

Kostenverdeling

In 2025 worden de kosten van de programma's Laboratorium en Eigenaren verrekend conform de in de GR AQUON afgesproken kostenverdeling. In 2024 zal gestart worden met een analyse van de PDC in relatie tot de kosten.

Sturing en verantwoording

AQUON zal op basis van de uitgangspunten uit deze kaderbrief een Programmabegroting 2025 opstellen waarin, naast de twee programmabegrotingen, ook de door de BBVW verplichte paragrafen worden uitgewerkt. Deze verplichte paragrafen worden, indien van toepassing, in de begroting toegelicht.

Vervolgproces

De planning voor de behandeling van deze kaderbrief is als volgt

Controllersoverleg	23 oktober 2023
Advies platform Eigenaren	2 november 2023
Dagelijks bestuur	20 november 2023
Algemeen Bestuur	11 december 2023

Met vriendelijke groet,
Namens het algemeen bestuur van AQUON,

De voorzitter

A blue ink signature of Piet Hein Daverveldt, written in a cursive style.

Piet Hein Daverveldt

De secretaris

A blue ink signature of Jeen Bouma, written in a cursive style.

Jeen Bouma